

Szerzői jogok védelme

BME-TMIT

Multimédiabiztonság

feher.gabor@tmit.bme.hu

USA jogszabályok titkosítás

Titkosítás, kulcsok - múlt

- A kormánynak uralnia kell a titkosítást
  - „Könnyen” feltörhető titkosítások (DES!)
  - Minden kulcsról tudomása van
  - Levélszűrés, lehallgatás, ...
  - Erős titkosító algoritmusok nem exportálhatóak (nem jobb mint 40 bit)
- Mozgalmak a kormány ellen
  - Nyilvános kulcsú titkosítás
  - PGP

Clipper Chip

- Bejelentés: 1996. április 16.
  - National Security Agency (NSA)
- Magánvonalak titkosítása
  - Telefonbeszélgetés, fax, TV
  - A beszélgetés titkosítva, de a kulcs a kormány kezében -> lehallgatható
  - Capstone: kiterjesztés adatokra is
- Tiltakozás
  - Az algoritmus (SkipJack) nem ismert
  - A lehallgatás adminisztrációja egyszerű
  - A kulcsokat egy kis csoport tartja kézben
  - Egy gonosz kormány az állampolgárok ellen

Titkosítás, kulcsok - jelen

- A titkosító termékek exportálhatóak csaknem az összes országba
  - Kivéve „terrorista” országok
- 64 bites kulcs alatti titkosító termékek szabadon exportálhatóak
- Titkosítások forrása (algorithmusa) exportálható, de jelenteni kell a kormánynak

Szerzői jogok

Szerzői jogok

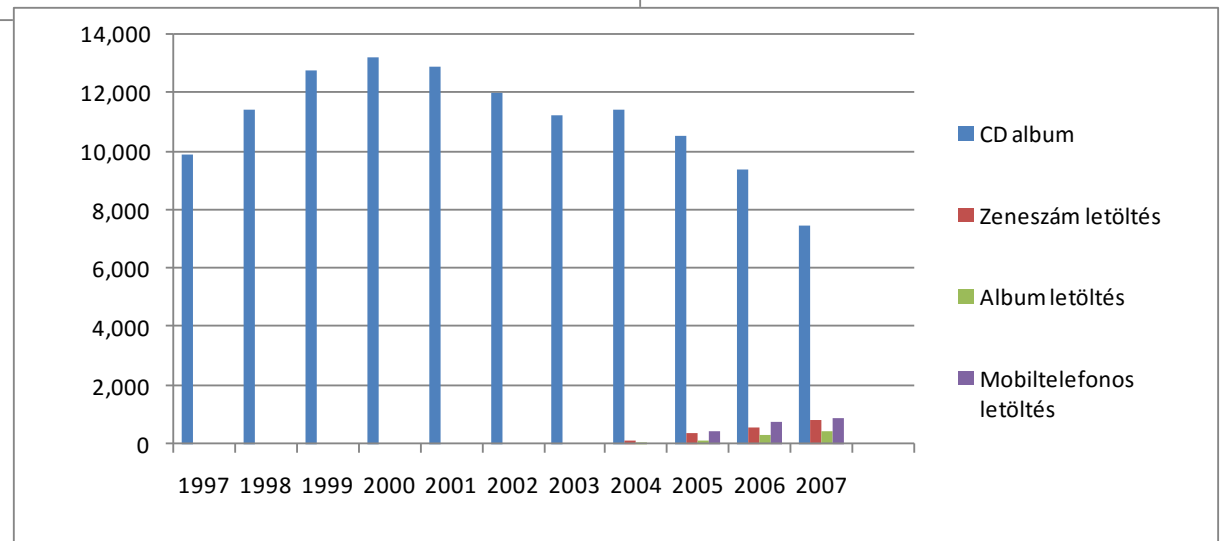
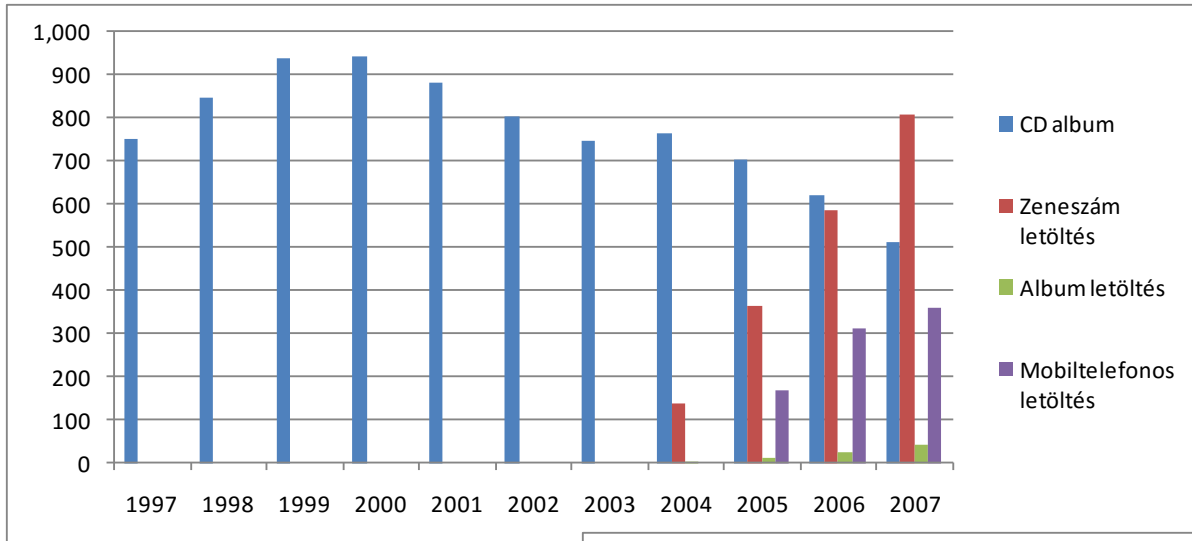
- Copyright: Törvény által a mű eredeti szerzője számára biztosított védelem
- Szerzői joggal védhető:
  - Irodalmi, zenei, színpadi művek
  - Hangfelvételek, filmek
  - Festmények, szobrok, építészeti művek
- Nem védhető
  - Címek, nevek, rövid mondatok, rendszerek, folyamatok, koncepciók, elvek, felfedezések, magyarázatok, illusztrációk
  - Művek, amelyek csak közismert művekből építkeznek és nincs eredeti szerző

Lemezipar és a filmipar

- Lemezipar (cápa – jól specializálódott)
  - Zene és a hanghordozó összekötve
  - Profit: egy szám több albumon, új formátumok megjelenése (LP, MC, CD, ...), egy egész album eladása egyetlen szám sikere miatt
- Filmipar (csótány – mindenhol megél)
  - Profit: jegyek, kölcsönzés, TV, reklámok a filmben
  - Még azokból is profitál, akik sohasem nézik meg a filmet

RIAA forgalom

Lemezkiadók lehetőségei

- Új pénzforrások keresése
  - Közvetlen értékesítés – a la carte zene
  - Előfizetés – havi díj a zenék/rádiók eléréséért
  - Reklámok – ingyenes zene/rádió reklámmal
- Változni kell, nem a környezetet (vissza)változtatni

Lemezipar elképzelése

- Digitális zene marad, de...
- Terjesztés visszaszorítása
  - P2P tiltás, felhasználók büntetése, egyetemek fenyegetése
- Vissza a régi modellhez
  - A zenét újból és újból meg kell venni!
  - DRM
    - A zenét újra meg kell venni, ha a lejátszót újítom

Magyarországi jogszabályok

Artisjus

- Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület
  - Zenei és irodalmi szerzői jogok közös jogkezelő szervezete
  - Kizárólagosan képviseli a világrepertoárt Magyarországon nyilvános előadásra, hangfelvétel sokszorosítására és kiadásra, valamint más hasonló felhasználásokra
  - Bizonyos jogdíjakat más jogosultak részére is beszed

Magáncélú másolat

- 1999. évi LXXVI. Törvény 35.§
  - „Magáncélra bárki készíthet a műről másolatot, ha az jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja (kivéve építészeti mű, műszaki létesítmény, szoftver*, számítástechnikai eszközzel működtetett adattár esetén)”
    - *: Ha a szoftverhez szükséges, akkor a biztonsági másolat készítése nem zárható ki!
  - Digitális hordozó esetén: „Nem minősül szabad felhasználásnak - függetlenül attól, hogy magáncélra történik-e -, ha a műről számítógéppel, illetve elektronikus adathordozóra **mással** készíttetnek másolatot”
- Szabad a vásár?
  - Nem...

Műszaki intézkedések megkerülése

- 1999. évi LXXVI. Törvény 95.§
  - A szerzői jog megsértésének következményeit kell alkalmazni minden olyan cselekményre - ideértve eszközök gyártását és forgalmazását, szolgáltatások nyújtását is -, amely jogosulatlanul teszi lehetővé vagy könnyíti meg a szerzői jog védelmére szolgáló hatásos műszaki intézkedések megkerülését, és amelynek a műszaki intézkedés megkerülésén kívül nincs számottevő gazdasági jelentősége, illetve célja
- Tekinthető-e *szerzői jog védelmére szolgáló hatásos műszaki intézkedésnek a DeCSS?*

Szabad felhasználás

- 1999. évi LXXVI. Törvény 33.§
  - A szabad felhasználás körében a felhasználás díjtalan, és ahhoz a szerző engedélye nem szükséges.
- 1999. évi LXXVI. Törvény 34.§
  - A mű részletét - az átvevő mű jellege és célja által indokolt terjedelemben és az eredetihez híven - a forrás, valamint az ott megjelölt szerző megnevezésével bárki idézheti.
  - Nyilvánosságra hozott irodalmi vagy zenei mű részlete, vagy kisebb terjedelmű ilyen önálló mű iskolai oktatási célra, valamint tudományos ismeretterjesztés céljára a forrás és az ott megjelölt szerző megnevezésével átvehető.

Üres hanghordozók jogdíja

- 1886 Berni Uniós Egyezmény
  - A szerző kizárólagos joga, hogy művéről másolat csak az ő engedélyével készüljön
  - Kivétel szabad felhasználás és magáncélú másolás (nincs jövedelemszerzés!)
  - A szabad felhasználás annyiban mentes az egyedi engedélykérés alól, amennyiben
    - Különleges eset
    - Nem veszélyezteti a mű rendes értékesítését
    - Indokolatlanul nem sérti a szerző jogos érdekeit.

Üres hanghordozók jogdíja 2.

- 1920 elektronikus másolatok megjelenése
  - Olcsó otthoni másolatok
  - Magáncélú másolatok készítése már sérti a szerzők és más jogosultak jogos érdekeit
  - Megoldás:
    - Minden egyes többszörözés egyedileg engedélyköteles
    - vagy
    - Meghatározott díjazást kötnek e magáncélú másolásokhoz

Üres hanghordozók jogdíja 3.

- 1980: Magyarország az elsők között vezeti be ezt a jogdíjat (ma már az összes nyugati állam is bevezette)
- A jogdíj az üres hang- és képhordozók árába épül be
- Folyamatosan ellenőrzik az üres hordozókra másolt jogvédett anyagok arányát
- Olyan adathordozóra nincs jogdíj, amit nem művek másolásához használnak
- A beszedett jogdíjat elosztják a jogosultak között
- Más országokban előfordul, hogy a másoló berendezések árába építik be

Üres hang- és képhordozók jogdíja

(valamikor a közelmúltban)

- Audiókazetta: 60 perc – 23 Ft
- Videókazetta: 180 perc – 70 Ft
- CD-R(W): Data/Audió – 44/64 Ft
- DVD±R(W): 150 Ft
- Minidiszka: 60 Ft
- Memóriakártya: MP3/Audió – 500/300 Ft/32MB

- Jogdíj a nyersanyagokra (szalag) is
- +áfa, külföldi (vámolt) áru esetén be kell jelenteni

- A jogdíj megfizetését az ARTISJUS védjegy igazolja